

There are no translations available.

Назустріч туристичному майбутньому Нікопольщини

Нікопольщина - серце Скіфії

На території міста Нікополя і Нікопольського району (Дніпропетровська обл.) знаходиться величезне курганне поле, яке носить назву Нікопольське курганне поле. У VII-III ст. до н.е. тут розташовувався центр однієї з прадавніх держав на території нашої країни - Великої Скіфії. Скіфія тягнулася, в період своєї найбільшої могутності, від Дунаю і до Великої Китайської Стіни. На території сучасної Новопавлівки і в районі 3-го кварталу (райони м. Нікополя) знаходилися скіфські ремісничі поселення. Найбільш багаті і знамениті скіфські кургани (Чортомлик, Товста Могила) знаходилися на території Нікопольського району. Найбільший з усіх існуючих в степовій Євразії курганів - Нечаєва Могила - також знаходиться на території Нікопольського району, біля с. Лукіївки. Його висота нині складає близько 16 м.

Рекомендаційний список літератури:

1. Высотская Т.Н. Скифские городища [Текст] / Т.Н. Высотская. - Симферополь : Таврия, 1989. - 96 с.
2. Жуковський М.П. І слава, і терни... [Текст] / М.П. Жуковський. - Нікополь : НВ МФД, 2006. - 21 с., 4 іл.
3. Мозолевський Б.М. Дорогою Стріли : Поезії [Текст] / Б.М. Мозолевський. - К. : Рад. письменник, 1991. - 159 с.
4. Мозолевський Б. Скіфський степ [Текст] / Б.М. Мозолевський. - К. : Наукова думка, 1983. - 198 с.
5. Мозолевський Б. Товста могила [Текст] / Б.М. Мозолевський. - К. : Наукова думка, 1979. - 248 с.
6. Скіфи: одяг та орнамент [Текст]. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2013. - 28 с.
7. Скіфська зброя. Вип. 1. [Текст]. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2013. - 30 с.
8. Скіфська доба. Вип.. 1. [Текст]. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2010. - 63 с.
9. Скифские погребальные памятники стезей северного Причерноморья [Текст]. - К. : Наукова думка, 1986. - 367 с.
10. Співець скіфського степу. Упорядник П.К. Ганжа [Текст] : [Збірник документально-публіцистичних матеріалів до 70-річчя з дня народження Бориса Мозолевського і 40-річчя знахідки пекторалі] / П.К. Ганжа. - Нікополь : СПД Фельдман О.О., 2011. - 312 с.

WEB-рекомендаційний список:

1. Давня історія [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/istoriya-nikopolya/134-davnya-istoriya.html>
2. Мозолевський Борис Миколайович (1936-1993 рр.) [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/personalii/140-mozolevskiy.html>

▣ Нікопольщина - край п'яти Січей

П'ять з семи відомих Запорозьких Січей (Томаковська, Базавлуцька, Микитинська, Чортомлицька, Покровська або Нова) у XVI - XVIII віках знаходилися на території сучасного Нікопольського району (Дніпропетровська обл.). Місто Нікополь є єдиним містом України, яке офіційно веде свою історію з дня заснування Микитинської Січі (1639 р.). Тому у 2014 році йому виповнилося 375 років. Микитинська Січ знаходилася на території нинішнього парку Перемоги, у центрі Нікополя. У квітні 1648 року на Микитинській Січі Б. Хмельницький був обраний гетьманом Війська Запорозького. З нашого краю почалася знаменита Визвольна війна 1648-1654 рр.

Рекомендаційний список літератури:

1. Анцишкін І.В. Могила Сірка - шлях через століття [Текст] / І.В. Анцишкін. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2010. - 14 с.
2. Богуш П. Нікопольщина - столиця п'яти Запорозьких Січей [Текст] / П. Богуш. - Дніпропетровськ : Пороги, 1994. - 67 с.
3. Варивода Л.П. Жуковський М.П. Богдан Хмельницький і наш край [Текст] / Л.П.Варивода, М.П. Жуковський. - Дніпропетровськ : Пороги, 1998. - 52 с.
4. Іван Сірко та Чортомлицька Січ [Текст] / Упорядник Л. Білоцерковська. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2013. - 144 с.
5. Історія українського козацтва. Нариси у 2-х томах. Т. 1. [Текст] / Ю. Мицик - К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. - 800 с.
6. Мицик Ю. Іван Сірко [Текст] / Ю. Мицик. - К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. - 160 с.
7. Мицик Ю. А., Плохій С.М. Як козаки воювали [Текст] / Ю. Мицик. - Дніпропетровськ, 1990. - 302 с.

WEB-рекомендаційний список:

1. Козацька доба [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/istoriya-ni-kopolya/135-kozacka-doba.html>

Нікопольський ярмарок

Нікопольський ярмарок (м. Нікополь, Дніпропетровська обл.) проводився 4 рази на рік: Благовещенський (у квітні), Вознесенський (у травні), Успенський (у серпні), Дмитровський (у жовтні). Перша згадка про Нікопольські ярмарки відноситься до 1799 року. Упродовж століть наше місто було центром перетину найбільших чумацьких торговельних шляхів (вони проходили безпосередньо через територію сучасного міста Нікополя). У середині XIX століття Нікопольський ярмарок став одним з найбільших на усьому півдні Російської імперії, а наприкінці того ж століття, він залишив далеко позаду навіть такий великий торговельний центр, як Єкатеринослав (Дніпропетровськ) і Ростов-на-Дону. На початку XX століття Нікопольський ярмарок все більше набував промисловий відтінок. Нікопольські ярмарки були найголовнішими культурними і торговельними подіями нашого міста. Щорічно на них приїжджали купці і торговці з Курська, Білгорода, Владимира, Чернігова, Полтави, Харкова, Вітебська, Кременчука, Єкатеринослава, Новомосковська та інших міст.

Рекомендаційний список літератури:

1. З історії Нікопольських ярмарок [Текст]. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2013. - 29 с.
2. Шеремет С.В. Никитинская ярмарка [Текст] / С.В. Шеремет // Шеремет С.В. В гостях у старого Нікополя. - Дніпропетровськ : Пороги, 2001. - С. 22-25.
3. Бунин И. Лирник Родион [Текст] И. Бунин // Бунин И. Соб. соч. в 6-ти т. Т. 3. - М. : Худ. лит., 1987. - С. 406-412.

WEB-рекомендаційний список:

1. Тороп С.О Традиции Никополевских ярмарок возрождаются [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/istoriya-nikopolya/42-suchasniy-nikopol/1100-tradycii-nikopolskyh-yarmarok-vidrozhuyutsya.html>
. - 2013. - 4 липня.
2. Шеремет С.В. Никитинская ярмарка [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/istoriya-nikopolya/136-xviii-xix/113-nikityarmarka.html>
. - 2009. - 13 травня.

Осип Шор = Остап Бендер

Прототипом великого комбінатора Остапа Бендера з відомих романів письменників І. Ільфа та Є. Петрова послужив нікопольчанин (м. Нікополь, Дніпропетровська обл.) Осип Беньямінович Шор. Згідно метричного запису, виданого нікопольським громадським равиним і завіреного міським спрощеним управлінням, Осип народився у м. Нікополі в 1899 році, 30 травня, в сім'ї брацлавського купця 2-ої гільдії Беньяміна Хаїмовича Шора і його дружини Куні (Катерини Бергер, доньки одеського банкіра) і був у них другою дитиною. У 1901 р., після смерті батька, сім'я переїхала жити до Одеси. У 1917 р. Осип Шор поступив навчатися у Петроградський технічний університет, але навчатися там йому, у зв'язку з громадянською війною, не прийшлося. Під час повернення до дому, яке зайняло більше двох років, Осипу прийшлося пережити багато пригод, про які у 20-х роках він розповів письменникам І. Ілфу та Є. Петрову.

Рекомендаційний список літератури:

1. Ильф И., Петров Е. Двенадцать стульев. Золотой теленок [Текст] / И. Ильф, Е. Петров. - М. : Правда, 1987. - 672 с.
2. Яновская Л.М. Почему вы пишете смешно? [Текст] / Л.М. Яновская [Об И. Ильфе и Е. Петрове, их жизни и юморе]. - М. : Наука, 1969. - 216 с.

WEB-рекомендаційний список:

1. Тороп С. Осип Шор або Пристрасті по Остапу [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/personalii/217-shor/917-prystrasti-po-ostapu.html>
. - 2010. - 7 лютого.
2. Тороп С. Повернення Осипа Шора [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/personalii/217-shor/925-povernennya-osypa-shora.html>
. - 2011. - 27 грудня.
3. Фельдман О. Осип, він же Остап [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/personalii/217-shor/926-osip.html>
. - 2010. - 2 лютого.

Чарівний світ Дніпровських плавнів

До 1956 року на території сучасної Нікопольщини (Дніпропетровська обл.) розташовувався унікальний природний комплекс - Великі Дніпровські плавні. Умовно їх розділяли на дві області - Кінські і Базавлуцькі плавні (по назвах найбільших приток Дніпра - р. Конка і р. Базавлук). Цей природний комплекс був надмірно зволоженою місцевістю, покритою листяними лісами, що склалися з різних різновидів верб, тополь, в'язів, густих прибережних кущів і заростей низькорослих дерев і очерету. Тільки у районі м. Нікополя знаходилося більш ніж 138 річок, річечок, проток, озер. З Дніпровськими плавнями було нерозривно пов'язано життя усіх мешканців нашого краю починаючи з кам'яного століття. Плавні давали людям продукти харчування: рибу, тварин, птахів, водяні горіхи, гриби, молюски; будівельні матеріали: деревину, очерет, глину. Вони були місцем випасу худоби і розташування городів багатьох нікопольців. Традиційні місця відпочинку жителів нашого краю також знаходилися в Дніпровських плавнях - на о. Орлова, о. Любові, в районі Товстих співаючих пісків (в околицях сучасного м. Енергодар) і в інших місцях. У 1956 році більшість Дніпровських плавнів були затоплені водами Каховського водосховища.

Рекомендаційний список літератури:

1. Великий Луг [Текст] / М.П. Жуковський, С.В. Шеремет. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2010. - 18 с.
2. Дорошенко І.Г. Природа рідного краю [Текст] / І.Г. Дорошенко. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2011. - 29 с.
3. Дніпровські плавні [Текст] / С. Тороп. - Нікополь : БіЦ «Слово», 2013. - 34 с.

WEB-рекомендаційний список:

1. Дніпровські плавні [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/plavni.html>
2. Великий Луг [Електронний ресурс] // <http://bizslovo.org/content/index.php/ua/plavni/147-velyky-lug.html>

•

••

•

•

[У разі використання матеріалів цього сайту активне посилання на сайт обов'язкове](#)

[Електронний ресурс]